

Beretning nr. 9. Beretning afgivet af det i henhold til grundlovens § 71, stk. 7, nedsatte tilsyn den 20. september 1990

Beretning

vedrørende

tilsynets virksomhed i folketingsåret 1989-90

I. Indledning:

Tilsynet har i løbet af folketingsåret 1989-90 afholdt 13 møder og aflagt tre besøg på institutioner, hvor der er anbragt personer, som er administrativt frihedsberøvede.

Tilsynet har behandlet en række sager, som enten er rejst på tilsynets eget initiativ eller ved modtagelse af henvendelser. Sagerne strækker sig lige fra henvendelser, som tilsynet ikke har fundet hører under tilsynets arbejdsområde, til mindre undersøgelser, som er startet på tilsynets eget initiativ, og til besøg på psykiatriske hospitaler m.v. I folketingsåret 1989-90 er nye 24 sager taget op. Hertil kommer 13 uafsluttede sager fra folketingsåret 1988-89.

II. Den nye psykiatrilov:

Lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien (psykiatriloven) trådte i kraft den 1. oktober 1989 og afløste sindssygeloven fra 1938.

Psykiatriloven bygger på det grundsynspunkt, at anvendelse af tvang i forbindelse med indlæggelse, ophold og behandling på psykiatrisk afdeling skal forebygges og undgås i det omfang, det af hensyn til patientens eget eller andres liv og helbred overhovedet er muligt, men at tvang på den anden side ikke helt kan undværes på dette område.

Med psykiatriloven blev de psykiatriske patienters retssikkerhed forbedret med introduktion af nye institutioner som patientklagenævn, patientrådgivere og patientråd. Tilsynet har be-

skæftiget sig med en række spørgsmål vedrørende disse institutioner.

a. Klagevejledning

Justitsministeriet fastsatte ved udstedelsen af bekendtgørelse nr. 614 af 20. september 1989 om underretning og klagevejledning til patienter i forbindelse med anvendelse af tvang i psykiatrien nærmere regler om den klagevejledning, der skal gives til patienten ved enhver anvendelse af tvang. Muligheden for at rette henvendelse til tilsynet er ikke nævnt i bekendtgørelsen.

Efter Justitsministeriets opfattelse skal den pligtmæssige klagevejledning indeholde oplysning om det ordinære klagesystem. Patienten skal orienteres om, hvilken klageinstans der i henhold til psykiatrilovens bestemmelser har umiddelbar beslutningsmyndighed vedrørende klager over indgreb. Tilsynet anses ikke for et sådant klageorgan. Justitsministeriet har henvist til, at klagevejledningen i bekendtgørelsen omfatter alle former for tvangsindgreb, der er reguleret i psykiatriloven, herunder også anvendelse af tvang, der ikke har karakter af en frihedsberøvelse som nævnt i grundlovens § 71, stk. 6, jf. stk. 7.

Justitsministeriet er i færd med at udarbejde en informationspjece, der i let tilgængelig form vil orientere om reglerne i psykiatriloven, herunder navnlig om klagemulighederne og andre retsgarantier. I pjecen vil patienternes mulighed for at rette henvendelse til tilsynet blive